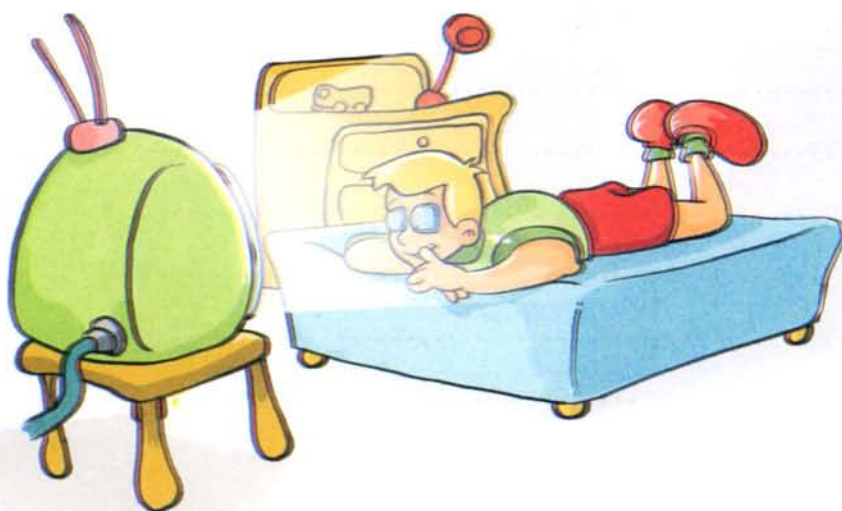

Ενότητα 15

Παιδιά, γνωρίστε τον Άκη τον
Τηλεορασάκη. Ο Άκης είναι ένα
δεκάχρονο αγόρι, που παίζει
στην Ε΄ Δημοτικού και του
αρέσει πολύ η τηλεόραση.
Όταν τελειώνει το διάβασμα,
συνήθως περνάει τον
ελεύθερο χρόνο του
βλέποντας τηλεόραση.

Πρόσφατα, σε μια συζήτηση που κάνανε στο σχολείο, ο Άκης έμαθε ότι υπάρχουν άνθρωποι που ενημερώνονται για το τι συμβαίνει στον κόσμο μόνο από την τηλεόραση. Έτσι, ο φίλος μας άρχισε να βλέπει την τηλεόραση ως παράθυρο από το οποίο παίρνει κανείς πληροφορίες, μαθαίνει, ψυχαγωγείται, επικοινωνεί με τον υπόλοιπο κόσμο κτλ. Από την άλλη, η ξαδέρφη του η Μαριάννα φαντάζεται ότι η τηλεόραση είναι μια πόρτα. Όταν την ανάβουμε, η πόρτα ανοίγει και μπαίνουν στο σπίτι πάρα πολλά πρόσωπα και πράγματα. Όταν διαλέγουμε μια εκπομπή που θέλουμε να δούμε, είναι σαν να καλούμε κάποιον στο σπίτι. Όταν όμως αλλάζουμε κανάλι, είναι σαν να μας έχει κουράσει κάποιος με τις φλυαρίες του και ζητάμε άλλη παρέα.

Κριστίνα Λαστρέγκο – Φραντσέσκο Τέστα, *Μ' αρέσει η τηλεόραση*,
μετάφρ. Ζ. Μπέλλα, εκδ. Ντουντούμη, Αθήνα, 1991 (διασκευή)

1. Να γράψετε περιληπτικά με τι, κατά τη γνώμη σας, μοιάζει η τηλεόραση. Επίσης, να γράψετε αν συμφωνείτε με τους φίλους μας, τον Άκη και τη Μαριάννα, αναφέροντας τους λόγους για τους οποίους συμφωνείτε ή όχι.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τηλεορασίτιδα

Ήταν μια φορά κι έναν καιρό ένα παιδάκι που το λέγανε Μάριο. Το παιδάκι αυτό έβλεπε τηλεόραση πάρα πολύ. Το πρωί, πριν φύγει για το σχολείο, έβλεπε βίντεο. Το μεσημέρι, στο τραπέζι, αντί να κουβεντιάσει με τους γονείς του, ήθελε να βλέπει τηλεόραση την ώρα του φαγητού. Όσο διάβαζε κι έγραφε τα μαθήματά του για την άλλη μέρα, την άφηνε ανοικτή. Προτιμούσε να δει τηλεόραση παρά να παίξει με τους φίλους του. Το βράδυ δεν πήγαινε για ύπνο αν δεν έβλεπε και την τελευταία εκπομπή.

Όλοι του έλεγαν ότι δεν έκανε καλά, αλλ' αυτός εκεί, δεν άλλαζε συνήθειες. Μια μέρα που δεν είχε σχολείο, έμεινε μπροστά στην τηλεόραση απ' το πρωί ως το βράδυ. Άδικα του 'λεγε η μαμά του να την κλείσει και να βγει λίγο έξω. Εκείνο το βράδυ δεν κοιμήθηκε καθόλου καλά επειδή ένιωθε ναυτία και το κεφάλι του πονούσε. Την άλλη μέρα το πρωί φώναξε τη μαμά του και της είπε ότι αισθανόταν περίεργα και ότι το κεφάλι του ήταν βαρύ. Τότε εκείνη αποφάσισε να τον πάει αμέσως στο γιατρό. Όταν τον είδε ο γιατρός, είπε ότι ο μικρός μας φίλος είχε πάθει οξεία τηλεορασίτιδα.

Κριστίνα Λαστρέγκο — Φραντσέσκο Τέστα, *Μ' αρέσει η τηλεόραση*, εκδ. Ντουντούμη, Αθήνα, 1991

Ο φίλος μας ο Άκης ο Τηλεορασάκης, όταν διάβασε αυτή την ιστορία, άρχισε να προβληματίζεται αν είναι καλό που ώρες ολόκληρες βλέπει τηλεόραση. Φοβήθηκε να μην πάθει και ο ίδιος κάτι παρόμοιο μ' αυτό που έπαθε ο Μάριος. Τελικά αποφάσισε να μειώσει το χρόνο που περνάει μπροστά στην οθόνη της τηλεόρασης.

2. Δώστε ένα τέλος στην παραπάνω ιστορία με το Μάριο, που αρρώστησε, ξεκινώντας κάπως έτσι:

Κουνώντας το κεφάλι του, ο γιατρός τον εξέτασε και τον συμβούλεψε να...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ευθύς και πλάγιος λόγος

3. Προσπαθήστε να μετατρέψετε τις παρακάτω προτάσεις από πλάγιο λόγο σε ευθύ λόγο:

Όλοι του έλεγαν ότι δεν έκανε καλά.

«Δεν έκανες καλά» του έλεγαν όλοι.

Την άλλη μέρα το πρωί φώναξε τη μαμά του και της είπε ότι αισθανόταν περίεργα και ότι το κεφάλι του ήταν βαρύ.

Όταν τον είδε ο γιατρός, είπε ότι είχε πάθει οξεία τηλεορασίτιδα.

Το ίδιο κιόχλας θράδυ ο Άκης ο Τηλεορασάκης, επηρεασμένος από την ιστορία με το Μάριο, ονειρεύτηκε πως έχει συναντηθεί και έχει μιλήσει με το Μάριο. Για να δούμε τι θυμόταν ο Άκης το επόμενο πρωί από τη συζήτηση που έκανε στο όνειρό του με το Μάριο.

(Ο Άκης συναντάει στο δρόμο το Μάριο, που φαίνεται άρρωστος.)

Άκης: Δε νιώθεις καλά; Μήπως θέλεις να σε βοηθήσω;

Μάριος: Νιώθω βαρύ το κεφάλι μου και δε βλέπω καλά. Ίσως θα ήταν καλό αν μπορούσες να με βοηθήσεις να φτάσω σπίτι μου.

Άκης: Θα σε βοηθήσω. Είσαι άρρωστος;

Μάριος: Ο γιατρός λέει ότι αυτά συμβαίνουν σε όσους βλέπουν συνέχεια τηλεόραση.

Άκης: Και τι σε συμβούλεψε να κάνεις;

Μάριος: Μου είπε να βγαίνω πιο πολύ έξω και να παίζω με τους φίλους μου. Αλλά εγώ δεν κάνω παρέα με κανέναν.

Άκης: Κι εγώ έχω ανάγκη από παρέα. Θέλεις αύριο το απόγευμα να παίξουμε μαζί στο πάρκο;

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

5. Να σκεφτείτε και να γράψετε στο τετράδιό σας πώς θα μπορούσε να τελειώσει η παραπάνω ιστορία.

6. Να αντικαταστήσετε τις μαυρισμένες μετοχές με αιτιολογικές προτάσεις, χρησιμοποιώντας τους συνδέσμους γιατί, διότι, επειδή κτλ.

Βλέποντας συνέχεια τηλεόραση ο Μάριος, έπαθε τηλεορασίτιδα.

Βοηθώντας το Μάριο, ο Άκης ένιωθε ωραία.

Κάνοντας παρέα με τον Άκη, ο Μάριος έβγαινε πιο πολύ έξω.

Ο Μάριος έγινε καλά **ακούγοντας** τις συμβουλές του γιατρού.

Περνώντας πολλές ώρες μαζί τα δυο αγόρια, έγιναν φίλοι.

Ο Μάριος έπαθε τηλεορασίτιδα επειδή έβλεπε συνέχεια τηλεόραση.

.....

.....

.....

.....

Παιδιά, πρέπει να σας πούμε ότι ύστερα από το όνειρο που είδε ο φίλος μας ο Άκης ο Τηλεοραδάκης άρχισε να θγαίνει έξω και να παίζει πιο πολύ με τους φίλους του.

Ο Άκης σκέφτεται πως τελικά είναι καλό το ότι παίζει έξω με τους φίλους του. Εκτός από την τηλεόραση τώρα ασχολείται και με άλλα πράγματα. Παίζοντας αθλείται, και έτσι αποκτάει μεγαλύτερες αντοχές, πιο δυνατό σώμα και πάνω απ' όλα κάνει φιλίες. Η γλυκιά κούραση που προέρχεται από το παιχνίδι του εγγυάται ήρεμο ύπνο τα βράδια. Ενώ συνεχίζει να βλέπει τηλεόραση, πλέον δεν εξαρτάται απ' αυτήν όπως πριν. Επιπλέον, αναρωτιέται πώς δεν κατάλαβε νωρίτερα ότι, μένοντας κλεισμένος μέσα στο σπίτι, στερείται την παρέα των φίλων του.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

7. Ο Άκης μετά από χρόνια θυμάται αυτά που αναφέρονται στο παραπάνω κείμενο. Να ξαναγράψετε το κείμενο βάζοντας τα μαυρισμένα ρήματα στον παρατατικό.

Ο Άκης σκεφτόταν πως τελικά ήταν καλό το ότι έπαιζε έξω με τους φίλους του.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

→ Κάποια από τα μαυρισμένα ρήματα στο παραπάνω κείμενο έχουν σχηματιστεί με προθέσεις από τα αρχαία ελληνικά. Να τα αναγνωρίσετε και να τα καταγράψετε.

.....	
.....	
.....	

8. Ας αναλύσουμε, με τη βοήθεια του λεξικού, μερικές από τις λέξεις που συχνά ακούμε. Μια από αυτές είναι και η λέξη **τηλεόραση**, που αναλύεται σε **τηλε- + όραση**. Η λέξη **τηλεόραση** είναι μετάφραση της γαλλικής λέξης **télévision**. Το πρώτο συνθετικό της λέξης (**τηλε-**) είναι αρχαίο ελληνικό επίρρημα και σημαίνει «μακριά».

τηλεπικοινωνία: τηλε- + επί + κοινωνία

τηλεοπτικός: τηλε- + οπτικός

τηλεόραση: τηλε- + όραση

τηλεχειριστήριο: τηλε- + χειριστήριο

τηλέφωνο: τηλε- + φωνή

Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

Λέξη	Ετυμολογία	Σημασία	Οικογένεια λέξεων
αναμεταδίδω	ανά + μετά + δίδω		
δημοσιογράφος	δημόσιος + γράφω		

Λέξη	Ετυμολογία	Σημασία	Οικογένεια λέξεων
διαφήμιση	διά + φημίζω		
μεταδίδω	μετά + δίδω		
τηλέφωνο	τήλε + φωνή		

Παιδιά, δείτε πώς ο Άκης ο Τηλεορασάκης προγραμματίζει το χρόνο του χρησιμοποιώντας το τηλεοπτικό πρόγραμμα. Σημειώνει στο σημειωματάριό του τις ημέρες και τις ώρες που μεταδίδονται οι τηλεοπτικές εκπομπές που θα ήθελε να δει. Δείτε μια σελίδα από το σημειωματάριό του.

ΣΑΒΒΑΤΟ		
ΠΡΩΙ	ΑΠΟΓΕΥΜΑ	ΒΡΑΔΥ
10.00 Τα ταξίδια του Ιούλιου Βερν (κινούμενα σχέδια) ETI	15.00 Λένι Ρίφενσταλ: Το όνειρο της Αφρικής (ντοκιμαντέρ) ETI	20.00 Ταξίδι στον πολιτισμό ETI
10.45 Animal Antics (παιδικά) ETI	16.00 Ο Ταρζάν και οι Αμαζόνες (ταινία) ETI	21.00 Πες μου τι θέλεις επιτέλους (ταινία) ETI
	17.30 Μια φορά κι έναν καιρό (ντοκιμαντέρ) ETI	

9. Να φτιάξετε κι εσείς, στο δικό σας σημειωματάριο, ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα με τις αγαπημένες σας τηλεοπτικές εκπομπές.

Απ' όλα τα είδη των τηλεοπτικών εκπομπών στον Άκη και στην ξαδέρφη του τη Μαριάννα αρέσουν περισσότερο τα ντοκιμαντέρ. Τους αρέσουν επειδή βλέποντάς τα μαθαίνουν πολλά πράγματα. Μαθαίνουν για μακρινές χώρες και λαούς, για σπάνια ζώα και φυτά, για θάλασσες και ωκεανούς, για αρχαίους πολιτισμούς κτλ. Το όνειρό τους είναι όταν μεγαλώσουν να κάνουν και οι ίδιοι ένα ντοκιμαντέρ και να γίνουν εθελοντές για να βοηθήνε τα είδη ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

10. Προσπαθήστε να βρείτε τι σημαίνουν οι *συντομογραφίες* και τα *αρκτικόλεξα* που αναφέρονται παρακάτω:

βλ. =
 ΕΛ.ΤΑ. =
 λ.χ. =
 Κ.Δ. =
 τ.μ. =
 ΥΓ. =
 π.μ. =
 ΑΦΜ =
 ΒΔ =
 ΙΧ =

Να γράψετε τις **συντομογραφίες** / τα **αρκτικόλεξα** που ταιριάζουν στις παρακάτω φράσεις:

Ηλεκτρονικός Υπολογιστής:

χιλιάδες:

Θεσσαλονίκη:

Οκτώβριος:

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας:

Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος:

Ευρωπαϊκή Ένωση:

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών:

II. Συμπληρώνοντας τα κενά του παρακάτω κειμένου με τις λέξεις: *παράξενη, μικρή, πολύ, περισσότερο, μεγάλη, τηλεοπτικές*, ή με κάποιες άλλες που μπορείτε να επιλέξετε εσείς, να μεγαλώσετε τις προτάσεις:

Η _____ Μαριάννα είναι ξαδέρφη του Άκη. Στον Άκη και στη Μαριάννα αρέσει _____ η τηλεόραση. Η _____ ιστορία με το Μάριο έκανε _____ εντύπωση στον Άκη. Έτσι, αποφάσισε, αντί να βλέπει πολλές _____ εκπομπές, να παίζει _____ με τους φίλους του.